

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ งานนิติการ สำนักปลัด องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก อ.เมืองยาง จ.นครราชสีมา.

ที่ นม ๗๓๓๐๑ / ๕๗ วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

เรียน นายองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

ตามที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดนครราชสีมา ได้ประกาศเชิญชวนให้หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชน เข้าร่วมรับการประเมินองค์กรของตนเอง และได้ กำหนดประเด็นหัวข้อการประเมิน OIT ข้อ ๐๓๐ เรื่อง การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ และองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอกได้ตอบ รับเข้าร่วมรับการประเมินดังกล่าวด้วย นั้น

ข้าฯในฐานะเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ITA. จึงได้จัดทำรูปแบบการประเมินความเสี่ยง การทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบนประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗ ให้สอดคล้องกับหัวข้อที่เข้าร่วม รับการประเมินโดยมีประเด็นและแนวทางการป้องกันความเสี่ยงในประเด็นตามหัวข้อดังนี้

ประเด็นความเสี่ยง การทุจริตใน ประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ การรับสินบน	เหตุการณ์ความ เสี่ยง	ระดับความเสี่ยง	มาตรการในการบริหาร จัดการความเสี่ยง	หมายเหตุ
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตาม พระราชบัญญัติ การอำนวยความสะดวก สะดวกในการ พิจารณาอนุญาต ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	หลังออกใบอนุญาต ก่อสร้าง ใบอ.๑ แล้ว บางกรณี เจ้าหน้าที่มิได้ ติดตามผลการ ก่อสร้างตามแบบ แปลนที่นำมาขอ อนุญาตก่อสร้าง	เสี่ยงต่ำ	มีมาตรการลดความเสี่ยง โดยเจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ หลัง ออกใบอนุญาตแล้วภายใน ระยะเวลาหนึ่งปีเจ้าหน้าที่ผู้ มีหน้าที่จะออกตรวจพื้นที่ หน่วยงานก่อสร้างทุกๆเดือน เพื่อติดตามงานก่อสร้าง หากผู้มาขออนุญาตมีปฏิบัติ ตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ให้ ดำเนินการแก้ไขให้ตรงตาม แบบแปลน เจ้าหน้าที่จะยึด และยกเลิกใบอนุญาต ก่อสร้างกับผู้มาขออนุญาต ก่อสร้าง	
๒. การใช้อำนาจ ตามกฎหมาย	ใช้ พ น ก ง น ข้าราชการในเรื่อง ส่วนตัว	เสี่ยงต่ำ	ควรมีการจัดโครงการอบรม เพื่อ ปรับวิสัยทัศน์ด้าน คุณธรรม จริยธรรม การใช้ อำนาจหน้าที่	
๓.การบริหารงาน บุคคล	การลงเวลาในสมุด ลงเวลาราชการ	เสี่ยงต่ำ	ควรใช้เครื่องลงเวลาด้วย ระบบแสกนลายนิ้วมือ	

๔.การจัดซื้อจัดจ้าง	คู่เทียบการเสนอราคา	เสียงปานกลาง	ควรตรวจสอบห้างร้านว่าผู้ประกอบการร้านค้าเป็นเจ้าของกิจการบุคคลเดียวกันหรือไม่	
---------------------	---------------------	--------------	---	--

ทั้งนี้ ได้แนบรายละเอียดประกอบเรื่องดังกล่าวมาพร้อมนี้

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นางสาวนารีรัตน์ สอนกลาง)
นิติกรองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

-ความเห็นหัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

(ลงชื่อ).....

(นายณัฐชัย บุตรสำราญ)

หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

-ความเห็นปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

(ลงชื่อ).....

(นางสาวคณิต แยมกลาง)

ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

-ความเห็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

(ลงชื่อ).....

(นายมีชัย มุ่งลา)

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๗

ของ

องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก
อำเภอเมืองยาง จังหวัดนครราชสีมา

การประเมินความเสี่ยงการทุจริตในประเด็นที่เกี่ยวกับการรับสินบน
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๗
องค์การบริหารส่วนตำบลกระเบื้องนอก

ความเสี่ยงการทุจริต หมายถึง ความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริต การขัดกันระหว่างผลประโยชน์ส่วนตนกับผลประโยชน์ส่วนรวม หรือการรับสินบน

วัตถุประสงค์การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

มาตรการป้องกันการทุจริตสามารถช่วยลดความเสี่ยงที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตในองค์กรได้ ดังนั้น การประเมินความเสี่ยงด้านการทุจริต การออกแบบและการปฏิบัติงานตามมาตรการควบคุมภายในที่เหมาะสมจะช่วยลดความเสี่ยงด้านการทุจริต ตลอดจนการสร้างจิตสำนึกและค่านิยมในการต่อต้านการทุจริตให้แก่บุคลากรขององค์กรถือเป็นการป้องกันการเกิดการทุจริตในองค์กร ทั้งนี้ การนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้ในองค์กรจะช่วยให้เป็นหลักประกันในระดับหนึ่งว่า การดำเนินการขององค์กรจะไม่มีกรทุจริตหรือในกรณีที่เกิดการทุจริตที่ไม่คาดคิดโอกาสที่จะประสบกับปัญหาน้อยกว่าองค์กรอื่น หรือหากเกิดความเสียหายขึ้นก็จะเป็นความเสียหายที่น้อยกว่าองค์กรที่ไม่มีการนำเครื่องมือประเมินความเสี่ยงมาใช้เพราะได้มีการเตรียมการป้องกันล่วงหน้าไว้ โดยให้เป็นส่วนหนึ่งของการปฏิบัติงานประจำซึ่งไม่ใช่การเพิ่มภาระงานแต่อย่างใด

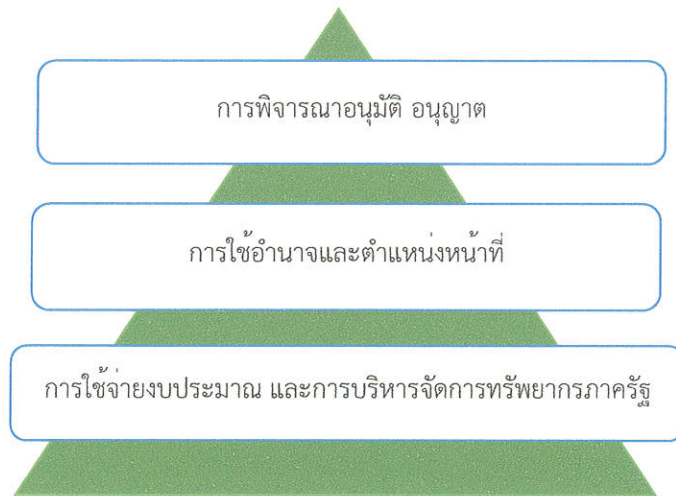
วัตถุประสงค์หลักของการประเมินความเสี่ยงการทุจริต : เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีมาตรการ ระบบ หรือแนวทางในการบริหารจัดการความเสี่ยงของการดำเนินงานที่อาจก่อให้เกิดการทุจริตซึ่งเป็นมาตรการป้องกันการทุจริตเชิงรุกที่มีประสิทธิภาพต่อไป

การบริหารจัดการความเสี่ยงมีความแตกต่างจากการตรวจสอบภายในอย่างไร การบริหารจัดการความเสี่ยงเป็นการทำงานในลักษณะที่ทุกภาระงานต้องประเมินความเสี่ยงก่อนปฏิบัติงานทุกครั้ง และแทรกกิจกรรมการตอบโต้ความเสี่ยงไว้ก่อนเริ่มปฏิบัติงานหลักตามภาระงานปกติของการเฝ้าระวังความเสี่ยงล่วงหน้าจากทุกภาระงานร่วมกัน โดยเป็นส่วนหนึ่งของความรับผิดชอบปกติที่มีการรับรู้และยอมรับจากผู้ที่เกี่ยวข้อง (ผู้นำส่งงานให้) เป็นลักษณะ Pre-Decision ส่วนการตรวจสอบภายในจะเป็นในลักษณะกำกับติดตามความเสี่ยง เป็นการสอบทาน เป็นลักษณะ Post-Decision

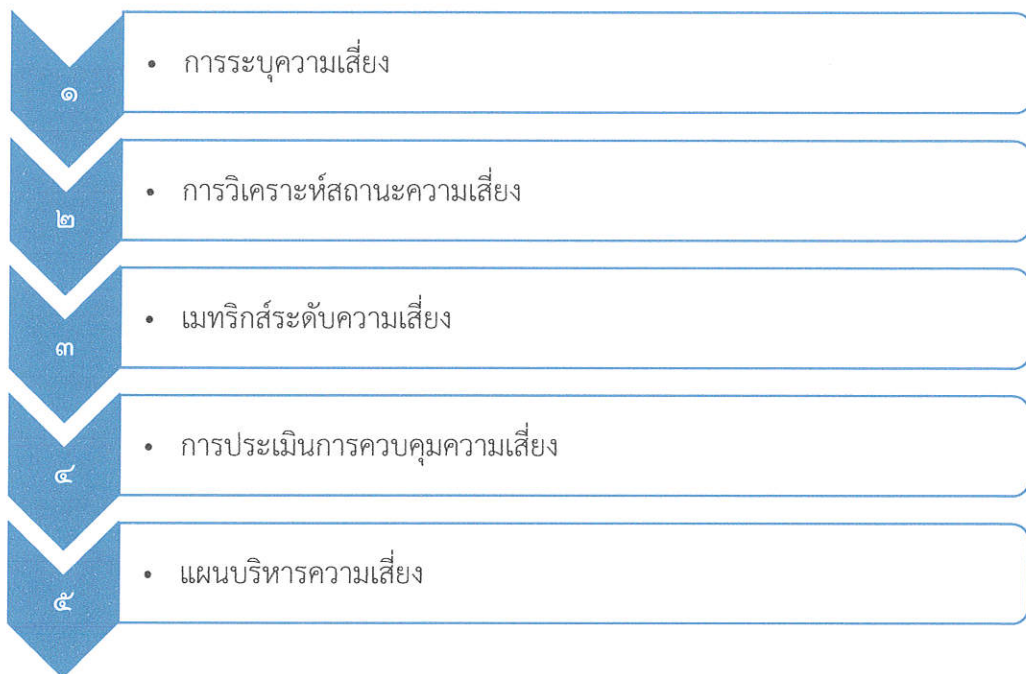
องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการทุจริต องค์ประกอบหรือปัจจัยที่นำไปสู่การทุจริต ประกอบด้วย Pressure/Incentive หรือแรงกดดันหรือแรงจูงใจ Opportunity หรือ โอกาส ซึ่งเกิดจากช่องโหว่ของระบบต่าง ๆ คุณภาพการควบคุม กำกับควบคุมภายในขององค์กรมีจุดอ่อน และ Rationalization หรือ การหาเหตุผลสนับสนุนการกระทำตามทฤษฎีสามเหลี่ยมการทุจริต (Fraud Triangle)

ขอบเขตประเมินความเสี่ยงการทุจริตแบ่งประเภทความเสี่ยงการทุจริต ออกเป็น ๓ ด้าน ดังนี้

๑. ความเสี่ยงการทุจริตที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาอนุมัติ อนุญาต การกิจให้บริการประชาชนอนุมัติ หรือ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวก การพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘
๒. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่
๓. ความเสี่ยงการทุจริตในความโปร่งใสของการใช้จ่ายงบประมาณและการบริหารจัดการทรัพยากรภาครัฐ

การประเมินความเสี่ยงการทุจริต

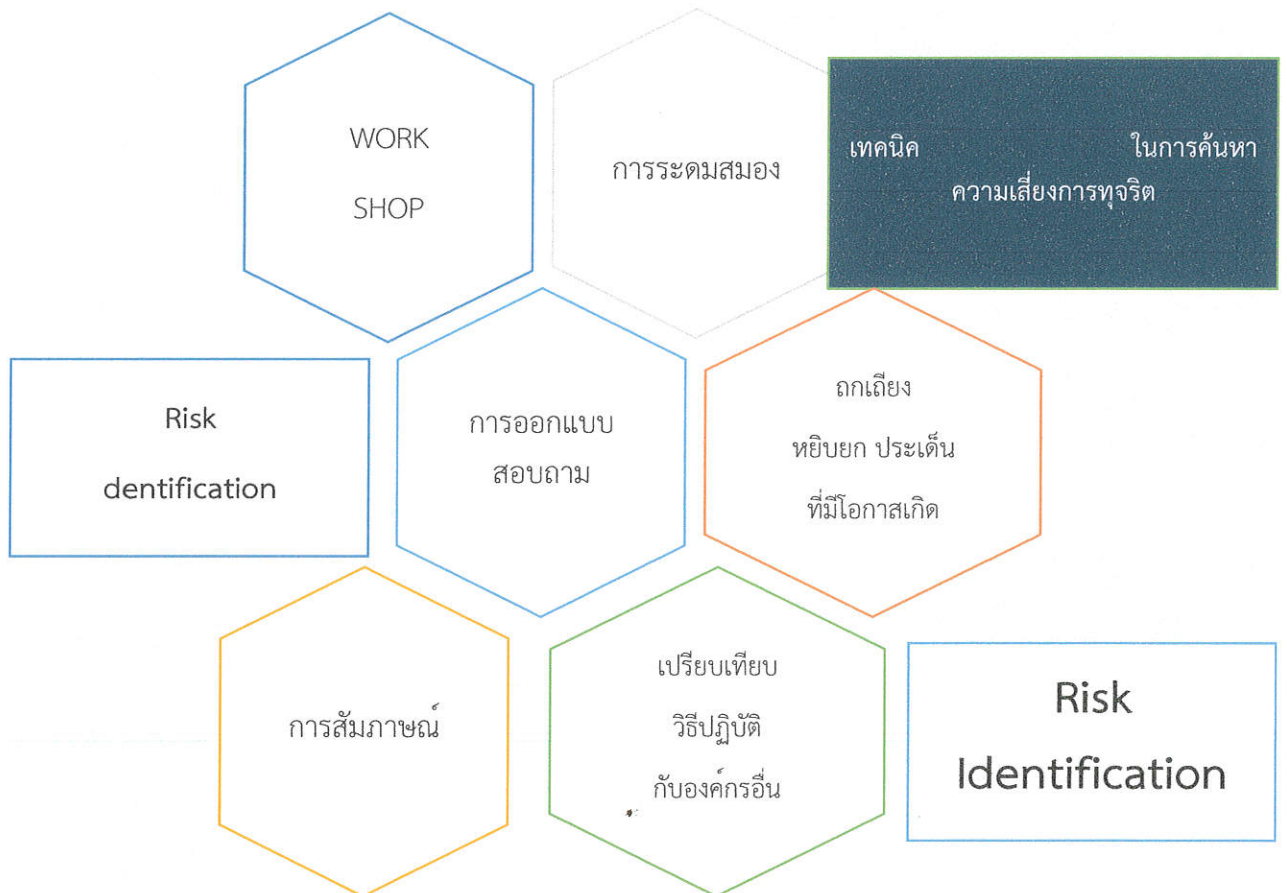
การระบุความเสี่ยง (Risk Identification)

ขั้นตอนที่ 1 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นเตรียมการในส่วนรายละเอียดขั้นตอน แนวทางหรือเกณฑ์ การปฏิบัติงานของ กระบวนการที่จะทำการประเมินความเสี่ยงการทุจริต ซึ่งในขั้นตอนการปฏิบัติงานนั้น ย่อมประกอบไปด้วยขั้นตอนย่อย ในการระบุความเสี่ยงตามขั้นตอนที่ 1 ให้ทำการระบุความเสี่ยง อธิบายรายละเอียด รูปแบบ พฤติการณ์ความเสี่ยงเฉพาะที่มีความเสี่ยงการทุจริตเท่านั้น และในการประเมินต้องคำนึงถึงความเสี่ยงในภาพรวมของการดำเนินงาน เรื่องที่จะทำการประเมินด้วย เนื่องจากในกระบวนการปฏิบัติงานตามขั้นตอนอาจไม่พบความเสี่ยง หรือโอกาสเสี่ยงต่ำ แต่อาจพบว่ามีความเสี่ยงในเรื่องนั้น ๆ ในการดำเนินงานที่ไม่ได้อยู่ในขั้นตอนก็เป็นได้ โดยไม่ต้องคำนึงว่าหน่วยงานจะมีมาตรการป้องกันหรือแก้ไขความเสี่ยงการทุจริตนั้นอยู่แล้ว นำข้อมูลรายละเอียดดังกล่าวลงในประเภทของความเสี่ยงซึ่งเป็น Known Factor หรือ Unknown Factor

Known Factor	ความเสี่ยงทั้ง ปัญหา/พฤติกรรมที่เคยรับรู้ว่าจะเกิดมาก่อน คาดหมายได้ว่า มีโอกาสสูงที่จะเกิดซ้ำ หรือมีประวัติ มีมานาน อยู่แล้ว
Unknown Factor	ปัจจัยความเสี่ยงที่มาจากพยากรณ์ ประมาณการล่วงหน้า ในอนาคต ปัญหา/พฤติกรรม ความเสี่ยงที่อาจจะเกิดขึ้น (คิดล่วงหน้า ตีตนไปก่อนไข้เสมอ)

เทคนิคในการ ระบุความเสี่ยง หรือค้นหาความเสี่ยงการทุจริตด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังนี้

เกณฑ์ระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง (Likelihood) เชิงคุณภาพ

ระดับ	โอกาสที่เกิด	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตมากกว่า ๒๕ ครั้งต่อปี
๔	สูง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๒๐ ครั้งต่อปี
๓	ปานกลาง	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๕ ครั้งต่อปี
๒	น้อย	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๑๐ ครั้งต่อปี
๑	น้อยมาก	โอกาสเกิดการกระทำทุจริตไม่เกิน ๕ ครั้งต่อปี

เกณฑ์ระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

ระดับ	ความรุนแรง	คำอธิบาย
๕	สูงมาก	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน ประชาชนไม่ได้รับความสะดวก เป็นภัยด้านความมั่นคง อาชญากรรม และความรุนแรงอื่น ๆ
๔	สูง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน และประชาชนไม่ได้รับความสะดวก
๓	ปานกลาง	เสียหายต่อภาพลักษณ์ของหน่วยงาน
๒	น้อย	-
๑	น้อยมาก	-

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk) แสดงถึงระดับความสำคัญในการบริหารความเสี่ยง โดยพิจารณาจากผลคูณของระดับโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) กับระดับความรุนแรงของผลกระทบ (Impact) ของความเสี่ยงแต่ละสาเหตุ (โอกาส x ผลกระทบ) กำหนดเกณฑ์ไว้ ๕ ระดับ ดังนี้

ระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ลำดับ	ระดับความเสียหาย	ช่วงคะแนน
๑	ความเสียหายระดับสูงมาก (Extreme Risk : E)	๑๕ - ๒๕ คะแนน
๒	ความเสียหายระดับสูง (High Risk : H)	๙ - ๑๔ คะแนน
๓	ความเสียหายระดับปานกลาง (Moderate Risk : M)	๔ - ๘ คะแนน
๔	ความเสียหายระดับต่ำ (Low Risk : L)	๑ - ๓ คะแนน

ในการวิเคราะห์ความเสี่ยงจะต้องมีการกำหนดแผนภูมิความเสี่ยง (Risk Profile) ที่ได้จากการพิจารณาจัดระดับความสำคัญของความเสี่ยงจากโอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) และผลกระทบ ที่เกิดขึ้น (Impact) และขอบเขตของระดับความเสี่ยงที่สามารถยอมรับได้ (Risk Appetite Boundary) โดยที่

$$\text{ระดับความเสี่ยง} = \text{โอกาสในการเกิดเหตุการณ์ต่างๆ} \times \text{ความรุนแรงของเหตุการณ์ต่างๆ} \\ (\text{Likelihood} \times \text{Impact})$$

ซึ่งจัดแบ่งเป็น ๔ ระดับ สามารถแสดงเป็น Risk Profile แบ่งพื้นที่เป็น ๔ ส่วน (๔ Quadrant) ใช้เกณฑ์ในการจัดแบ่ง ดังนี้

ระดับความเสี่ยง	คะแนนระดับความเสี่ยง	มาตรการกำหนด	การแสดงสีสัญลักษณ์
เสี่ยงสูงมาก (Extreme)	๑๕ - ๒๕ คะแนน	มีมาตรการลดและประเมินซ้ำหรือถ่ายโอนความเสี่ยง	สีแดง
เสี่ยงสูง (High)	๙ - ๑๔ คะแนน	มีมาตรการลดความเสี่ยง	สีส้ม
ปานกลาง (Medium)	๔ - ๘ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง แต่มีมาตรการควบคุมความเสี่ยง	สีเหลือง
ต่ำ (Low)	๑ - ๓ คะแนน	ยอมรับความเสี่ยง	สีเขียว

ตารางระดับของความเสียหาย (Degree of Risk)

ความรุนแรงของผลกระทบ (Impact)

๕	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
๔	๔	๘	๑๒	๑๖	๒๐
๓	๓	๖	๙	๑๒	๑๕
๒	๒	๔	๖	๘	๑๐
๑	๑	๒	๓	๔	๕
	๑	๒	๓	๔	๕

โอกาสที่จะเกิดความเสียหาย (Likelihood) →

สถานะสีแดง : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยงทันที

สถานะสีส้ม : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ไม่สามารถยอมรับได้ ต้องมีแผน/มาตรการเพื่อลดความเสี่ยง

สถานะสีเหลือง : ความเสี่ยงยังอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ แต่ต้องมีการทบทวนความเพียงพอของมาตรการควบคุมที่มีอยู่

สถานะสีเขียว : ความเสี่ยงอยู่ในระดับที่ยอมรับได้ โดยไม่ต้องมีการจัดทำแผนเพื่อลดความเสี่ยง

ประเด็นความเสียหายการทุจริตในประเทศไทยที่เกี่ยวข้องกับการรับสินบน	เหตุการณ์ความเสียหาย	ระดับความเสียหาย	มาตรการในการบริหารจัดการความเสียหาย	หมายเหตุ
๑. การอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในกิจการพาณิชย์ของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘	หลังจากออกใบอนุญาตก่อสร้าง ใบ ๑-1 แล้ว บางกรณีเจ้าหน้าที่ได้ติดตามผลการก่อสร้างตามแบบแปลนที่นำมาขออนุญาตก่อสร้าง	เสียงต่ำ	มีมาตรการลดความเสียหายโดยเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่หลังออกใบอนุญาตแล้วอยู่ในระยะเวลาที่นับเจ้าหน้าที่ผู้ทำหน้าที่จะออกตรวจพื้นที่งานก่อสร้างทุก ๆ เดือนเพื่อติดตามงานก่อสร้างหาก.....ผู้มาขออนุญาตมีปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าหน้าที่ให้ดำเนินการแก้ไขให้ตรงตามแบบแปลน เจ้าหน้าที่จะยึดและยกเลิกใบอนุญาตก่อสร้างกับ.....ผู้มาขออนุญาตก่อสร้าง	
๒. การใช้อำนาจตามกฎหมาย	ใช้พนักงานชั่วคราวในเรือ่งส่วนตัว	เสียงต่ำ	ควรรณีการจัดโครงการอบรมเพื่อปรับวิสัยทัศน์ด้านคุณธรรมจริยธรรม การใช้อำนาจหน้าที่	
๓. การบริหารงานบุคคล	ภาวธงเวลาในสมุดตงเวลาราชการ	เสียงต่ำ	ควรรณีการตั้งระยะเวลาตามแบบแปลนด้วยมือ	
๔. การจัดซื้อจัดจ้าง	คณะกรรมการตรวจรับงานเกี่ยวข้องกับก่อสร้าง	เสียงต่ำ	ควรรณีการตั้งคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับงานก่อสร้าง หรือส่งบุคลากรเข้าร่วมการอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการตรวจรับพัสดุ (งานก่อสร้าง)	

หมายเหตุ : ๑. กรณีหน่วยงานที่ไม่มีการกิจการอนุมัติ อนุญาต ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘ ให้ระบุว่า “ไม่มีความเสียหายการทุจริตในประเทศไทย”
 ตามพระราชบัญญัติการอำนวยความสะดวกในการพิจารณาอนุญาตของทางราชการ พ.ศ. ๒๕๕๘”
 ๒. ต้องระบุให้ครบทุกประเด็น ***